

Kriminelle levnedsløb.

En kriminografisk undersøgelse af straffekort hos 758 mandlige lovovertrædere.

Af stud. jur. JAN KAARSEN

*„Kriminologi er en erfaringsvidenskab.
Dens første opgave er at indsamle mate-
riale, beskrive og klassificere det.“*

Stephan Hurwitz.

INDLEDNING.

1. Historik.

Denne undersøgelse er oprindelig startet i 1916, da professor *Oluf H. Krabbe* i sin egenskab af kriminaldommer ved Københavns Byret lod afskrive ca. 1000 straffelister for personer straffet i årene 1906 og 1907 med det formål at optage en recidivstatistik. Materialet omtales af *Krabbe* i „Ugeskrift for Retsvæsen“ 1951 p. 303 i en posthumt udsendt artikel om strafudmåling. Fra *Krabbe* blev materialet overdraget til lektor *Karl O. Christiansen*, der havde til hensigt at benytte det til en undersøgelse af kriminelle levnedsløb. Under besættelsen påbegyndtes en bearbejdelse ved den tyske kriminalpsykolog *Rudolf Thieme*, der førte materialet op til september 1943. Endelig er materialet overtaget af forfatteren til denne undersøgelse og ført op til 31.12.1952.

2. Kilde.

Som nævnt er kilden til materialet strafferegistret i Københavns Byrets arkiv. Strafferegistret, der føres efter reglerne i justitsministeriets cirkulære 242 af 11. dec. 1896 om førelse og oprettelse af strafferegistre, nu afløst af justitsministeriets cirkulære af 30. juni 1939, afgiver følgende relevante oplysninger foruden lovovertræderens navn og fødselsår og -sted: 1) *antal domme og tiltalefrafald*, 2) *dato for disse*, 3) *lovovertrædelsens art* og 4) *sanktion* herunder evt. prøveløsladelser og benådnings.

3. Udvælgelse.

Herfra er materialet udvalgt således, at det omfatter samtlige:
1) *mænd*, der er 2) *født i Københavns jurisdiktion*, og som 3) i perioden *fra den 1. januar til den 31. december 1906* 4) *ved Kø-*

benhavns Byret 5) har haft sager, der er endt med enten a) *tiltalefrafald* eller b) dom til *højere straf end bøde*.

Dog er personer, der i appelinstansen er frifundet eller kun har fået straf af bøde, ikke medtagne, ligesom der overalt i undersøgelsen er regnet med resultatet i højeste instans.

4. Repræsentativitet.

Med denne udvælgelse må materialet antages at give et gyldigt billede af kriminaliteten hos den mandlige hovedstadsbefolkning for året 1906, når der bortses fra den bødesanktionerede småkriminalitet. Det bemærkes herved, at bødedomme i levnedsløbet før og efter 1906 er medtagne såvel som bødedomme i året 1906 hos personer, der samme år også har en dom til højere straf end bøde, der kvalificerer dem til medtagelse i materialet.

Tabel 1.

Aldersfordeling efter kriminalstatistikken for perioden 1906—10 og hos materialet pr. 31. december 1906.

Alder	Ikke-betlere (hele perioden)		Betlere (gennemsnit for perioden)	
	Kriminal- statistikken %	Mate- rialet %	Kriminal- statistikken %	Mate- rialet %
14—18	6,3	10,3	0,6	1,0
18—20	14,5	21,9	2,3	2,7
20—25	32,6	30,9	11,3	12,9
25—30	18,3	19,3	13,9	14,6
30—40	18,4	12,0	29,4	25,3
40—50	7,0	3,9	25,8	28,9
50—60	2,2	1,5	13,3	12,9
60—	0,7	0,2	3,4	1,7
Ialt	100,0	100,0	100,0	100,0
Absolut antal	4579	457	710	301

Tabel 1 viser, at aldersfordelingen hos materialets betlere stort set svarer til fordelingen efter Statistisk Departements officielle kriminalstatistik, der viser gennemsnittet for perioden 1906—10. Når kriminalstatistikken angiver 710 betlere i København i 1906, og materialet kun har 301, skyldes det dels, at materialet som nævnt kun medtager personer, der er født i København, dels at der hos kriminalstatistikken figurerer adskillige personer både i gruppen betlere og i gruppen ikke-betlere, se Statistisk Departements kriminalstatistik 1906—10, kommentaren p. 65. For ikke-betleres vedkommende viser kriminalstatistikken aldersfordelingen for hele perioden 1906—10. Når 30 % af materialet er under 20 år mod kun 20 % hos kriminalstatistikken, er forklaringen,

at sidstnævnte i modsætning til materialet ikke medtager tiltale-
fracald overfor unge mellem 14 og 18 år. Kriminalstatistikken
oplyser ikke de fuldstændige tal, men angiver et minimumstal
på 834 tiltalefracald for hele perioden. Se anf. værk, tabellerne
XV p. 86 og VI p. 48 samt kommentaren p. 36* med note 1).

5. Problemstilling.

Når undersøgelsen betegner sig som *kriminografisk*, er dette
udtryk hentet fra Stürup og Christiansens utrykte undersøgelse
„335 statsfængselsfanger“, Kbh. 1946. Disse forfattere deler deres
undersøgelse i tre afsnit, et kriminografisk, et kriminalsociolo-
gisk og et kriminalbiologisk. Det kriminografiske afsnit angives
at rumme en beskrivelse og analyse af den eller de lovovertræ-
delser, der har medført sidste straf, plus en beskrivelse af det
tidligere kriminelle levnedsløb. På dette grundlag er forbryder-
typen beskrevet og analyseret ud fra a) lovovertrædelsernes art
og b) antallet og fordelingen af lovovertrædelser og straffe i lev-
nedsløbet.

Med forbillede i denne undersøgelse samt i Karl O. Christian-
sens afhandling „Kriminelle levnedsløb“, se Nordisk Tidsskrift
for Strafferet 1942 p. 1 ff. og 1943 p. 41 ff., tilsigter denne under-
søgelse at give en kriminografisk undersøgelse af en række lev-
nedsløb med det formål at søge opstillet og undersøgt en række
levnedsløbstyper, d. v. s. typer af lovovertrædere, der alene er ka-
rakteriseret ved visse fælles momenter, som præger deres lev-
nedsløb, anskuet som en helhed.

Denne kriminografiske behandlingsmåde er både en nødven-
dighed og en fordel. En nødvendighed er den for det første fordi
strafferegistret kun giver de nævnte rent formelle oplysninger,
hvorfor en sociologisk eller biologisk undersøgelse i hvert fald
ville kræve en gennemgang af akter m. m. samt en sagkundskab
og erfaring, som forfatteren ikke besidder. For det andet fordi
materialet med 1906 som basisår allerede er historisk og dermed
af begrænset værdi som sammenligningsobjekt for evt. moderne
undersøgelser, ligesom en sammenligning med den ikke-krimi-
nelle befolkning af gode grunde er udelukket. Den kriminogra-
fiske undersøgelse hviler imidlertid i sig selv, derved at interes-
sen mere knytter sig til sammenligning mellem grupper indenfor
selve materialet end til sammenligning med andre materialer. En
fordel er den kriminografiske undersøgelsesform for det første
fordi den er rent kriminologisk i den forstand, at den udeluk-
kende arbejder med de fakta vedrørende personen og hans hand-
linger, der i sig selv karakteriserer disse som kriminelle og han
selv som lovovertræder. Herved undgår man at foregribe pro-
blemet om kriminalitetens årsager, således som det må ske ved
sociologiske og biologiske undersøgelser, se Karl O. Christiansen,
NTFS 1942 p. 4—7. For det andet indbyder dette materiale i sær-

lig grad til en levnedsløbsundersøgelse. Af forfatteren er efterundersøgelsen ført op til 31.12.1952, således at den ialt spænder over et tidsrum af 46 år, hvorfor praktisk talt alle probander vil have afsluttet deres levnedsløb. For denne antagelse taler dels, at ingen af probanderne, som i 1906 nødvendigvis måtte være fyldt den kriminelle lavalder, 14 år, i 1952 ville være yngre end 60 år, jfr. at tabel 7 viser, at ikke-betlerners risiko for at blive dømt efter det 60. år kun er 6,3 %, dels at tabel 2 viser, at det

Tabel 2.

Hele materialet. De 7353 dommes fordeling gennem årene.

1865	2	1883	42	1901	248	1919	41	1937	11
1866	0	1884	29	1902	290	1920	47	1938	9
1867	1	1885	42	1903	319	1921	48	1939	13
1868	2	1886	37	1904	392	1922	31	1940	20
1869	0	1887	48	1905	409	1923	50	1941	25
1870	2	1888	52	1906	882	1924	52	1942	23
1871	2	1889	55	1907	278	1925	54	1943	12
1872	1	1890	70	1908	271	1926	46	1944	10
1873	1	1891	75	1909	321	1927	31	1945	4
1874	1	1892	76	1910	257	1928	44	1946	6
1875	5	1893	85	1911	201	1929	34	1947	1
1876	13	1894	95	1912	191	1930	19	1948	6
1877	8	1895	115	1913	165	1931	22	1949	1
1878	19	1896	146	1914	164	1932	14	1950	6
1879	14	1897	152	1915	170	1933	19	1951	2
1880	19	1898	177	1916	115	1934	13	1952	0
1881	20	1899	177	1917	80	1935	16		
1882	33	1900	182	1918	62	1936	10		

årlige antal domfældelser af probander efter 1944 er encifret, i 1952 nul. For det tredje har levnedsløbene endelig en vis interesse for dagens praktiske kriminalpolitik. I Borgerlig Straffelov af 15. april 1930 (Sfl. 30) §§ 62 og 65 indgår (bortset fra alkoholisterne i § 62 nr. 4) et forudgående levnedsløb af nærmere bestemt karakter som en betingelse for anvendelse af de nævnte sanktioner, arbejds- og sikkerhedsforvaring. Efter Sfl. 30 § 80 indgår lovovertrædernes foregående vandel blandt de momenter, der bestemmer udmålingen af almindelig straf. Endelig har det vist sig, at domstolene i praksis tillægger et forudgående levnedsløb betydning ved afgørelsen af „strafuegnethed“ efter Sfl. 30 § 17 stk. 1, idet tendensen går i retning af at kræve denne „uegnethed“ dokumenteret gennem det hidtidige levnedsløb.

6. Undersøgelsens plan.

Til løsning af den stillede opgave arbejdes med følgende faktorer, der enten er fakta, hentet direkte fra strafferegistret, eller begreber, opstillet ved kombination af disse:

- 1) antal domme
- 2) kriminalitetens art
- 3) sanktionernes art
- 4) alder ved første dom
- 5) alder ved sidste dom
- 6) den kriminelle tid
- 7) interneringstiden
- 8) interneringstætheden
- 9) recidivhastigheden
- 10) inddeling i re- og intermitterende typer.

Disse begreber vil blive defineret i undersøgelsens afsnit II. Bortset fra 1) — 4) er begreberne kun anvendelige på probander med mindst to domme. For at reducere tilfældighedernes betydning omfatter undersøgelsen — bortset fra tabellerne 3—6 — kun „*egentlige*“ *levnedsløb*, d. v. s. probander med mindst fire domme.

Systematikken er følgende:

Afsnit II giver en begrebsmæssig fastlæggelse af og en orienterende oversigt over hver enkelt af de nævnte 10 faktorer og deres forekomst i materialet, for nr. 1) — 4)'s vedkommende hos samtlige 758 probander, for restens vedkommende kun hos de 560 egentlige *levnedsløb*. Da ca. 40 % af de 758 er betlere, er afsnit II desuden opdelt i grupperne betlere og ikke-betlere, tabellerne 3—12. I de følgende afsnit behandles kun ikke-betlerne.

Afsnit III gennemgår fordelingen af de fleste af faktorerne hos re- og intermitterende typer, tabellerne 13—19, og afsnit IV hos tidlig- og senkriminelle, tabellerne 20—24.

Endelig rummer afsnit V nogle korte bemærkninger om recidivister og forbryderbegyndere og eengangsstraffede.

AFSNIT II.

Oversigt over *hele materialet. Betlere og ikke-betlere.*

Afsnittet giver en orienterende gennemgang af de enkelte faktorerens forekomst i materialet og dermed en konkret baggrund for disses begrebsmæssige fastlæggelse. Da ca. 40 % af materialet er betlere, og de følgende afsnit III—IV kun behandler ikke-betlere, er afsnittet tillige delt op i disse to grupper. Selv disse grupper er hver for sig yderst sammensatte, hvorfor der ikke kan drages generaliserende slutninger ud fra dette afsnit.

1. *Antal domme m. v.*

Strafferegistret medtager følgende domme:

- 1) alle domme i justitssager i første instans
- 2) alle domme i appelinstanter
- 3) domme til bøde eller højere straf i offentlige politisager
- 4) indenretlige vedtagelser af bøder for forseelser med gentagelsesvirkning, for overtrædelse af den almindelige borger-

- lige straffelov eller af bøder på over 25 kr. for en med vold forbunden politiforseelse
- 5) visse domme ved søretten og de militære retter
 - 6) tiltalefrafald
 - 7) advarsler tildelt af retten.

Om forseelser med gentagelsesvirkning, se Torp, Den danske Strafferets almindelige Del, Kbh. 1905 p. 781 f.

Tabel 3.

Hele materialet fordelt efter antal domme.

Doms- antal	Ikke-betlere		Betlere		Ialt	
	Abs. antal	%	Abs. antal	%	Abs. antal	%
1	78	17,1	7	2,3	85	11,2
2	60	13,1	10	3,3	70	9,2
3—5	117	25,7	32	10,6	149	19,7
6—9	105	23,0	55	18,3	160	21,0
10—14	55	12,0	64	21,4	119	15,7
15—19	34	7,4	53	17,7	87	11,5
20—29	7	1,5	51	16,9	58	7,7
30—39	—	—	18	5,9	18	2,4
40—49	—	—	7	2,3	7	0,9
50—	1	0,2	4	1,3	5	0,7
Ialt	457	100,0	301	100,0	758	100,0

Gennemsnit: Ikke-betlere 6,2, betlere 15,2, hele materialet 9,7.

Tabel 3 viser, at de 758 probander i løbet af de 88 år fra 1865—1952 ialt er dømt 7353 gange, d. v. s. gennemsnitlig 9,7 gange hver. Til sammenligning kan anføres, at Wend i Untersuchungen an Straflisten vielfach rückfälliger Verbrecher, Leipzig 1936, p. 13 hos 384 vedvarende recidivister finder et gennemsnit af 11 domme for en periode på 59 år. Karl O. Christiansen finder i „Kriminelle levnedsløb“ hos 149 statsfængselfanger et gennemsnit på 6,2 domme, svarende til at materialet er „frisk“, d. v. s. ikke har nogen efterundersøgelse. Af de 758 er 11 % — af ikke-betlere dog 17 % — kun dømt een gang, lidt flere mindst 20 gange. $\frac{2}{3}$ har fra 3—19 domme. Højeste domsantal når en betler med 72. Forskellen på betlere og ikke-betlere er betydelig, idet betlerne gennemsnitlig har $2\frac{1}{2}$ gange så mange domme som ikke-betlerne.

2. Kriminalitetens Art.

Inddelingen følger i det væsentlige straffelovens, afvigelserne er foretaget med forbillede i Stürup og Christiansens omtalte undersøgelse. Opdelingen falder i følgende ni grupper:

Groft tyveri (T):

Almindelig borgerlig Straffelov af 10. februar 1866 (Sfl. 66) § 229, navnlig pkt. 4 (indbrudstyveri) og Sfl. 30 § 286, stk. 1. Sfl. 30 kender vel ikke sondringen fra Sfl. 66 mellem simpelt og groft tyveri, men Sfl. 66 § 224 anses dog i praksis som vejledende for anvendelsen af Sfl. 30 § 286, stk. 1, se Krabbe, Borgerlig Straffelov, Kbh. 1947 p. 713 f. o. Iøvrigt falder kun 207 (2.8 %) af materialets domme efter Sfl. 30's ikrafttræden 1. januar 1933, se tabel 2.

Simpelt tyveri (t):

Sfl. 66 § 228 og Sfl. 30 § 276. Desuden Sfl. 66 § 233 (tyveri begået af børn mellem 10 og 15 år, hvorved bemærkes, at den kriminelle lavalder indtil straffelovstillæget af 1. april 1905 var 10 år) og § 237 (ran) samt brugstyveri, Sfl. 66 § 236 og Sfl. 30 § 293 stk. 1.

Røveri (r):

Sfl. 66 § 243 og Sfl. 30 § 288.

Økonomisk betingede forbrydelser iøvrigt (ø):

Falsk, underslæb, bedrageri, mandatsvig, hæleri, pengeafpresning, *alfonseri*, *rufferi*, *homoseksuel prostitution*.

Vold (v):

Sfl. 66 kap. 17 og 18, Sfl. 30 kap. 17, altså også drab, der dog kun forekommer i et par tilfælde. Gruppen domineres af legemskrænkelser og simple legemsbeskadigelser, Sfl. 66 § 200 og Sfl. 30 §§ 244 og 245.

Seksuelforbrydelser (sex):

Sfl. 66 kap. 16 og Sfl. 30 kap. 24 samt Sfl. 30 §§ 210—12. Desuden udbredelse af venerisk smitte. Derimod *ikke alfonseri*, *rufferi* og *homoseksuel prostitution*, der er henført under gruppen ø.

Betleri (b):

Også løsgængeri. Lov om løsgængeri og betleri af 3. marts 1860, 1. 15. maj 1875, 1. 81 af 30. marts 1905 §§ 1 og 8, straffelovstillæget af 1911 § 8 og Sfl. 30 kap. 22. Se iøvrigt Goos, Den danske Strafferets specielle Del, Kbh. 1895, anden del p. 87 ff.

Småkriminalitet (sm):

Ulovlig omgang med hittegods, ulovlig tilegnelse, Sfl. 66 § 235, ulovlig jagt og fiskeri, ulovlig handel, overtrædelser af Straffelov for Krigsmagten af 7. maj 1881. Desuden overtrædelser af politivedtægten, smuglerier og hasardspil, f. s. v. de ikke har medført højere straf end bøde indtil 100 kr. eller hæfte eller det dertil svarende under Sfl. 66, simpelt fængsel m. v. i indtil 14 dage. I så fald er de henført til gruppen „a“.

Anden kriminalitet (a):

De umiddelbart oven for nævnte forseelser samt i det hele, hvad der ikke falder ind under en af de nævnte grupper, f. eks. brandstiftelse, hærværk, æreskrænkelser, dyrplageri, bigami, krænkelser af gravfreden, hjælp til undvegne.

Opdelingen i grupperne sm og a tilsigter en udsondring af bagatelkriminaliteten. Det vil ses, at navnlig disse grupper samt gruppen ϕ er *yderst sammensatte*. Når hertil føjes, at en fyldestgørende inddeling efter kriminalitetens art kræver opstilling af grupper, der er baseret på kriminologiske mere end på straffetretlige kriterier, hvad der atter kræver nærmere analyse af hver enkelt lovovertrædelse, vil det være klart, at *inddelingen kun kan betragtes som vejledende*. Dog har sondringen mellem simple og grove tyverier ren kriminologisk værdi, se Karl O. Christiansen, NTFS 1942, p. 40 note 16.

Bortset fra nogle af de korteste levnedsløb er ingen af levnedsløbene homologe. For at undgå tilsløring af statistikken er hver enkelt proband henført til den kriminalitetsart, der forekommer flest gange i levnedsløbet. I nogle få levnedsløb, hvor flere arter forekommer lige mange gange, er den groveste art foretrukket som mest repræsentativ.

Tabel 4.

Hele materialet fordelt efter *kriminalitetens art*.

Kriminalitetens art	t	T	ϕ	r	v	sex	b	sm	a	Ialt
Absolut antal	201	88	51	1	70	17	301	21	8	758
%	26,5	11,6	6,7	0,1	9,2	2,2	39,8	2,8	1,1	100,0

Som tabel 4 viser, udgør betlerne den største gruppe med 39.8 %. Grupperne T—t— ϕ repræsenterer dog tilsammen 44.8 %. Bortset fra de 9.2 % voldsmænd er de øvrige grupper kun små.

Hos de 85 eengangsdømte er fordelingen:

T — 16.5 %, t — 44.6 %, r — 1.2 %, ϕ — 10.6 %, v — 10.6 %, sex — 5.9 %, b — 8.2 %, a — 2.4 %.

3. Sanktioner.

Disse er inddelt i følgende grupper, hvortil den enkelte proband er henført efter lignende principper som ved kriminalitetens art.

Forsorg (Fs):

„Forsorg“ af enhver art, som vilkår for betinget dom, for administrativ eftergivelse af straf eller for tiltalefrafald. Desuden er betinget dom uden tilsyn henregnet til denne gruppe, idet

denne sanktion har mindre lighed med nogen af de øvrige grupper end med denne. Den ukorrekte sammenstilling bliver uden større betydning, da forsorg som typesanktion overhovedet kun forekommer blandt de 85 eengangsdomte, der kun indgår i tabellerne 1—6.

Bøde (B):

Enhver form for bødestraf. Hvor forvandlingsstraf er fastsat, er det, som overalt, *den faktisk iværksatte sanktion*, der er medregnet.

Legemsstraf (L):

Ikke livsstraf, Sfl. 66 § 10, der ikke forekommer i materialet, men Sfl. 66 § 29, dels i form af ris, der anvendtes overfor drenge mellem 10 og 15 år, dels som rotting, der anvendtes overfor unge mænd mellem 15 og 18 år. Begge former ophævedes ved straffelovstillæget af 1. april 1911 § 15, men allerede straffelovstillæget af 1905 begrænsede anvendelsen betydeligt.

Simpel frihedsstraf (SF):

Simpelt fængsel, Sfl. 66 § 18, fængsel på sædvanlig fangekost, Sfl. 66 § 19, fængsel på vand og brød, Sfl. 66 § 20, tvangsarbejde, 1 nr. 80 af 11. maj 1897 § 2 og lov 1. april 1905 § 4, forskellige former for militære straffe i henhold til Straffelov for Krigsmagten af 7. maj 1881, samt endelig hæfte efter Sfl. 30 § 44.

Kvalificeret frihedsstraf af 1. grad (KF₁):

Indtil 1 års (incl.) frihedsstraf i form af forbedringshus, tugthus eller fængsel efter Sfl. 30 § 33.

Kvalificeret frihedsstraf af 2. grad (KF₂):

Mere end 1 års frihedsstraf af de nævnte arter.

Med disse arter sidestilles for begge de sidstnævnte gruppers vedkommende arbejds- eller sikkerhedsforvaring, psykopatfængsel eller -forvaring, samt internerende sikkerhedsforanstaltninger efter Sfl. 66 § 38 og Sfl. 30 §§ 70 og 75.

Polysanktionerede (Ps):

Herunder er medtaget probander, der ikke falder ind under nogen af de øvrige grupper, og hvis levnedsløb rummer mindst tre forskellige sanktionsformer.

Tabel 5.

Hele materialet samt betlere og ikke-betlere fordelt efter *typesanktion*.

Sanktion	F _S	B	L	Sf	Kf ₁	Kf ₂	P _S	Ialt
Ikke-betlere, abs. antal	30	34	9	232	36	90	26	457
Ikke-betlere, %	6,6	7,4	2,0	50,7	7,9	19,7	5,7	100,0
Betlere, abs. ant.				297			4	301
„ , %				98,7			1,3	100,0
Ialt, abs. antal	30	34	9	529	36	90	30	758
„ , %	4,0	4,5	1,2	69,6	4,8	11,9	4,0	100,0

Som man ville vente, viser tabel 5, at den simple frihedsstraf dominerer, selv hos ikke-betlerne har over halvdelen denne sanktion som type. Man bemærker, at 27.8 % af ikke-betlerne har den kvalificerede frihedsstraf som type, heraf 19.7 % endog i formen KF₂.

4. Alder ved første dom.

Tabel 6.

Hele materialet samt betlere og ikke-betlere efter *alder ved første dom*.

Alder	Betlere		Ikke-betlere		Ialt	
	Abs. antal	%	Abs. antal	%	Abs. antal	%
—14	13	4,3	42	9,2	55	7,3
15—19	72	23,9	237	51,9	309	40,6
20—24	87	29,0	118	25,8	205	27,0
25—29	49	16,3	37	8,1	86	11,4
30—39	47	15,6	18	3,9	65	8,6
40—49	29	9,6	4	0,9	33	4,4
50—	4	1,3	1	0,2	5	0,7
Ialt	301	100,0	457	100,0	758	100,0

Gennemsnit: betlere 25,8, ikke-betlere 19,8, hele materialet 22,2.

Gennemsnitsalderen for samtlige 758 er 22.2 år, men 47.9 % er begyndt før det 20. år. Forskellen på betlere og ikke-betlere er atter betydelig, idet de sidste gennemsnitlig begynder hele 6 år førend betlerne. Hos ikke-betlerne er 61.1 % begyndt førend det 20. år, hos betlerne kun 28.2 %. Derimod begynder 26.5 % af betlerne, mod kun 5.0 % af ikke-betlerne, først efter det 30. år. Om begrebet dom henvises til bemærkningerne oven for under 1. Fordelingen efter alder ved første dom danner grundlag for inddelingen i tidlig- og senkriminelle i afsnit IV, se dette afsnit.

5. Alder ved sidste dom.

Tabel 7.

560 egentlige levnedsløb samt betlere og ikke-betlere fordelt efter alder ved sidste dom.

Alder	Betlere		Ikke-betlere		Ialt	
	Abs. antal	%	Abs. antal	%	Abs. antal	%
—24	8	3,2	31	10,9	39	6,9
25—29	14	5,1	62	21,8	76	13,6
30—34	32	11,6	48	16,9	80	14,3
35—39	26	9,4	39	13,7	65	11,6
40—44	39	14,1	28	9,9	67	11,9
45—49	39	14,1	20	7,1	59	10,5
50—54	44	15,9	15	5,3	59	10,5
55—59	45	16,1	23	8,1	68	12,1
60—	29	10,5	18	6,3	47	8,4
Ialt	276	100,0	284	100,0	560	100,0

Gennemsnit: betlere 45,6 ikke-betlere 37,6, hele materialet 41,5.

Denne og de følgende tabeller behandler *kun de 560 egentlige levnedsløb*. Foran under afsnit I 5 er omtalt, at næsten alle pro-banderne må antages at have tilendebragt deres levnedsløb. Tabel 7 skulle derfor vise, hvornår kriminaliteten ophører. Gennemsnitsalderen for hele materialet viser sig at være 41,5 år, for betlerne 45,6 og for ikke-betlerne 37,6. Betlerne ophører dermed to år senere, end man kunne vente efter oplysningen i tabel 6 om, at de begynder seks år tidligere end ikke-betlerne. På grund af den store spredning kan gennemsnitsværdierne ikke tillægges for stor betydning, men forskellen er i virkeligheden langt større, idet 62,3 % af ikke-betlerne ophører før det 40. år, mens kun 29,3 % af betlerne slutter levnedsløbet før dette år.

6. Kriminel tid.

Tabel 8.

560 egentlige levnedsløb samt betlere og ikke-betlere fordelt efter kriminel tid.

År	Betlere		Ikke-betlere		Ialt	
	Abs. antal	%	Abs. antal	%	Abs. antal	%
— 9	52	18,9	66	23,2	118	21,1
10—19	84	30,4	111	39,0	195	34,7
20—29	77	27,9	49	17,3	126	22,5
30—39	42	15,2	30	10,6	72	12,9
40—	21	7,6	28	9,9	49	8,8
Ialt	276	100,0	284	100,0	560	100,0

Gennemsnit: betlere 20,6, ikke-betlere 19,2, ialt 19,7.

Den kriminelle tid betegner det tidsrum, der forløber mellem første og sidste dom, her beregnet i år.

For hele materialet er gennemsnittet knap 20 år, lidt højere for betlerne, lidt lavere for ikke-betlerne, en forskel, der næppe kan være signifikant. 57.2 % af hele materialet, 58.3 % af betlerne og 53.3 % af ikke-betlerne falder i gruppen fra 10—29 år, og der synes således at være tale om en vis koncentration.

Disse tal taler til fordel for Eleanor og Sheldon Gluecks i „After-Conduct of Discharged Offenders“, London 1945 p. 84 ff. opstillede modningsteori, hvorefter den kriminelle tid skulle være en forholdsvis konstant faktor, således at der er en vis gennemsnitlig afstand fra begyndelsen til afslutningen af det kriminelle levnedsløb. Årsagen søges i, at kriminalitet, der ikke skyldes psykiske defekter, skyldes manglende modenhed og derfor ophører, når denne indtræder. Når Glueck'erne videre hævder, at levnedsløb, der er begyndt tidligt, også vil ophøre relativt tidligt, synes dette at harmonere med resultaterne i tabel 23. Ser man bort fra den sidste gruppe, der kun består af 17 probander, viser det sig, at medens forskellen i gennemsnitlig alder ved første dom på gruppe 1 og gruppe 3 er 7½ år, er forskellen i kriminel tid kun knap 4 år. Modningsteorien er imidlertid kritiseret både af Sutherland i „Principles of Criminology“, New York 1939 p. 202, og af Hurwitz, Kriminologi, 2. udgave, Kbh. 1951 p. 277.

7. Interneringstid.

Tabel 9.

560 egentlige levnedsløb samt betlere og ikke-betlere fordelt efter *interneringstid*.

Inter- nerings- tid	Betlere		Ikke-betlere		Ialt	
	Abs. antal	%	Abs. antal	%	Abs. antal	%
— 5 mdr.	37	13,5	52	18,3	89	15,9
6—11 „	34	12,3	30	10,6	64	11,4
1 år	39	14,2	57	20,1	96	17,1
2 „	30	10,9	37	13,0	67	11,9
3 „	28	10,1	25	8,8	53	9,5
4 „	15	5,4	22	7,8	37	6,6
5—6 „	24	8,7	22	7,8	46	8,2
7—9 „	26	9,4	17	5,9	43	7,7
10—14 „	32	11,6	12	4,2	44	7,9
15— „	11	3,9	10	3,5	21	3,8
Ialt	276	100,0	284	100,0	560	100,0

Gennemsnit: betlere 4,3 år, ikke-betlere 3,4 år, ialt 3,8 år.

Interneringstiden angiver i år og måneder den tid, lovovertræderen faktisk har været interneret i løbet af den kriminelle tid.

En eventuel internering som følge af levnedsløbets sidste dom er derfor ikke medregnet. Som internering er foruden de under 3 opregnede former for frihedsstraf og forvaring også medtaget ophold på optagelseshjemmene „Lyng“, „Asserbølgaard“, „Møltrup“ m. fl. Interneringstiden giver et vist udtryk for kriminalitetens grovhed, målt ved samfundets reaktion.

Ifølge tabel 9 er den gennemsnitlige interneringstid ca. 4 år, lidt højere hos betlerne, lidt lavere hos ikke-betlere, men 61.0 % af betlerne og 70.8 % af ikke-betlerne ligger under gennemsnittet. 15.5 % af betlerne har været interneret i 10 år eller mere mod kun 7.7 % af ikke-betlerne. Betlernes større interneringstid skyldes et højere domsantal, jfr. tabel 3, i forening med større recidivhastighed, jfr. tabel 11.

8. Interneringstæthed.

Tabel 10.

560 egentlige levnedsløb samt betlere og ikke-betlere fordelt efter interneringstid.

Inter- nerings- tæthed	Betlere		Ikke-betlere		Ialt	
	Abs. antal	%	Abs. antal	%	Abs. antal	%
— 9	73	26,5	110	38,7	183	32,7
10—19	79	28,6	61	21,5	140	25,0
20—29	51	18,5	34	11,9	85	15,2
30—39	35	12,7	30	10,6	65	11,6
40—49	24	8,7	31	10,9	55	9,8
50—59	11	3,9	11	3,9	22	3,9
60—	3	1,1	7	2,5	10	1,8
Ialt	276	100,0	284	100,0	560	100,0

Gennemsnit: betlere 22,4, ikke-betlere 20,1, ialt 21,2.

Begrebet er identisk med Karl O. Christiansens i „Kriminelle levnedsløb“ NTFS 1942, p. 14 f., se også Hurwitz anf. værk p. 416. Følgende formel kan opstilles:

$$Itt = \frac{It \times 100}{Kt}$$

idet Itt er interneringstætheden, It interneringstiden og Kt den kriminelle tid. Interneringstætheden udtrykker følgelig, hvor stor en procentdel af den kriminelle tid, den pågældende lovovertræder har været interneret. Ved multiplikationen med 100 opnås, at interneringstætheden altid kan angives som et helt tal fra 0 til 100.

Som hos Christiansen anf. sted p. 17 ligger maksimum i den laveste gruppe, her probander med Itt indtil 9. Betlerne har dog

lidt flere i gruppen 10—19. Derefter falder antallet successivt, uden at der er tale om noget minimum ved en Itt på 30, som fundet af Christiansen. Betlernes lidt højere interneringstæthed er sandsynligvis ikke signifikant, men kunne i hvert fald forklares ved deres højere domsantal og større recidivhastighed. Højeste Itt har en ikke-betler med 87.

9. Recidivhastighed.

Tabel 11.

560 egentlige levnedsløb samt betlere og ikke-betlere fordelt efter recidivhastighed.

År	Betlere		Ikke-betlere		Ialt	
	Abs. antal	%	Abs. antal	%	Abs. antal	%
—5 mdr	35	12,7	20	7,1	55	9,8
6—11 „	117	42,2	66	23,3	183	32,7
1 år	86	31,2	99	34,7	185	33,0
2 år	22	8,0	43	15,2	65	11,6
3 år	11	4,0	23	8,1	34	6,1
4 år	3	1,1	14	4,9	17	3,0
5 år	1	0,4	9	3,2	10	1,8
6— år	1	0,4	10	3,5	11	2,0
Ialt	276	100,0	284	100,0	560	100,0

Gennemsnit: betlere 0,9, ikke-betlere 1,7, ialt 1,3.

Recidivhastigheden, der angiver gennemsnittet af de „kriminalitetsfri“ perioder, d. v. s. tiden fra en løsladelse til næste dom, kan udtrykkes ved følgende formel:

$$Rh = \frac{Kt \div It}{Dn}$$

idet Rh er recidivhastigheden, og Dn er antallet af domme, mens Kt og It er henholdsvis den kriminelle tid og interneringstiden.

Gennemsnitshastigheden for hele materialet er 1,3 år. Betlerne recidiverer lidt hurtigere, ikke-betlerne lidt langsommere. 54,9 % af betlerne, kun 30,4 % af ikke-betlerne, recidiverer i løbet af det første år.

AFSNIT III.

Re- og intermitterende.

1. Begreb.

Den her anvendte sondring mellem re- og intermitterende typer svarer ganske til Karl O. Christiansens sondring mellem kronisk og akut kriminelle, se NTFS 1942 p. 21 ff. Terminogien re-

Tabel 12.

560 egentlige levnedsløb samt betlere og ikke-betlere fordelt efter re- og intermitterende.

	Betlere		Ikke-betlere		Ialt	
	Abs. antal	%	Abs. antal	%	Abs. antal	%
Remitterende	257	93,1	223	78,5	480	85,7
Intermitterende	19	6,9	61	21,5	80	14,3
Ialt	276	100,0	284	100,0	560	100,0

og intermitterende er foretrukket som mere hensigtsmæssig, da et remitterende levnedsløb meget vel kan være yderst kortvarigt og dermed „akut“, mens omvendt et intermitterende kan rumme en vedholdende kriminalitet med en lang række domme, der blot er spredt over hele levnedsløbet med store intervaller, se Hurwitz, anf. værk p. 411—12.

Nogen helst præcis fastlæggelse af begreberne kan ikke gives, da de i det enkelte tilfælde beror på et skøn over og en nærmere analyse af det enkelte levnedsløb. *Intermitterende* kaldes levnedsløb med en eller flere kriminalitetsfri perioder af en vis længere varighed, mens levnedsløb uden sådanne kaldes *remitterende*. Principielt er alle levnedsløb uden kriminalitetsfri perioder over 3 år anset som remitterende, mens levnedsløb med perioder på over 5 år er anset som intermitterende. For de mellemliggendes vedkommende er valget i hvert enkelt tilfælde truffet ud fra et skøn, navnlig over den kriminelle tid, antallet af domme samt antallet af kriminalitetsfri perioder, disses varighed og fordeling.

Med denne begrebsbestemmelse er 21.5 % af ikke-betlerne, 6.9 % af betlerne, intermitterende. I det følgende behandles kun ikke-betlerne.

2. Antal domme.

Tabel 13.

Re- og intermitterende fordelt efter antal domme.

	4—5 %	6—7 %	8—11 %	12— %	Ialt %	Abs. ant.
Remitterende	19,7	23,3	25,6	31,4	100,0	223
Intermitterende	59,0	19,7	16,4	4,9	100,0	61

Som man ville vente, er antallet af domme størst hos de remitterende. 59.0 % af de intermitterende har mindre end 6 domme, mod 19.7 % af de remitterende.

3. *Typesanktion.*

Tabel 14.

Sanktion	Re- og intermitterende fordelt efter typesanktion.							Abs. ant.
	B %	L %	Sf %	Kf ₁ %	Kf ₂ %	P _S %	Ialt %	
Remitterende	8,9	3,1	43,6	7,2	28,7	8,5	100,0	223
Intermitterende	14,8	3,3	59,0	4,8	11,5	6,6	100,0	61

Bortset fra den kvalificerede frihedsstraf, der optræder som type hos 28,7 % af de remitterende, men kun hos 11,5 % af de intermitterende, er forskellene små. Dog noterer man sig en tendens til flere bøder og simple frihedsstraffe hos de intermitterende. Resultatet svarer til Christiansens NTFS 1942 p. 31.

4. *Kriminalitetens art.*

Tabel 15.

Art	Re- og intermitterende fordelt efter kriminalitetens art.								Abs. antal
	t %	T %	ø %	v %	sex %	sm %	a %	Ialt %	
Remitterende	43,9	23,8	6,3	18,8	1,8	4,5	0,9	100,0	223
Intermitterende	42,6	13,1	11,5	13,1	1,6	14,8	3,3	100,0	61

De grovere tyverier forekommer som venteligt oftere hos de remitterende; mens småkriminalitet og „anden kriminalitet“ forekommer tre gange så ofte hos intermitterende som hos remitterende. Resultatet svarer til Christiansens, anf. st. p. 35.

5. *Alder ved første dom.*

Tabel 16.

Alder	Re- og intermitterende fordelt efter alder ved første dom.					Ialt	Abs. antal
	-16 %	17-19 %	20-24 %	25- %			
Remitterende	35,9	39,9	20,2	4,0	100,0	223	
Intermitterende	14,8	37,7	34,4	13,1	100,0	61	

Gennemsnit: Remitterende 17,9 år, intermitterende 19,8 år.

De remitterende begynder gennemsnitlig to år før de intermitterende. Mens 35,9 % af de remitterende mod kun 14,8 % af de intermitterende begynder senest ved det 16. år, begynder henholdsvis 24,2 % og 47,5 % først efter det 20. år. Også dette stemmer med Christiansens resultater, anf. st. p. 28 f., samt med formodningen om, at de intermitterendes kriminalitet er lejlighedspræget, mens den remitterende gruppe rummer de professionelle, jfr. også 4 (tabel 15).

6. Alder ved sidste dom.

Tabel 17.

Re- og intermitterende fordelt efter *alder ved sidste dom*.

Alder	-24	25-29	30-34	35-39	40-49	50-59	60-	Ialt	Abs.
	%	%	%	%	%	%	%	%	antal
Remitterende	14,3	26,0	17,5	13,5	12,1	10,3	6,3	100,0	223
Intermitterende	—	4,9	13,1	16,4	34,4	24,6	6,6	100,0	61

De intermitterende ophører gennemsnitlig 9 år senere end de remitterende. 30.3 % af de sidstnævnte mod 4.9 % af de førstnævnte ophører før det 30. år, mens 65.6 % af de intermitterende, men kun 27.7 % af de remitterende først ophører efter det 40. år.

7. Den kriminelle tid.

Tabel 18.

Re- og intermitterende fordelt efter *kriminell tid*.

År	-9	10-19	20-29	30-39	40-	Ialt	Abs. ant.
	%	%	%	%	%	%	
Remitterende	28,7	39,4	13,5	9,0	9,4	100,0	223
Intermitterende	3,3	37,6	32,8	14,8	11,5	100,0	61

Gennemsnit: remitterende 17,5 intermitterende 24,2.

Af resultaterne i 5 og 6 følger begrebsmæssig en tilsvarende forskel i kriminell tid. De intermitterendes er gennemsnitlig 6—7 år længere end de remitterendes. 28.7 % af disse mod 3.3 % af de intermitterende ophører i løbet af 9 år, mens henholdsvis 21.9 % og 59.1 % har levnedsløb på mindst 20 år. Christiansen anf. st. p. 27 finder følgende tal: før det 9. år ophører 42.8 % af de akutte mod 53.9 % af de kroniske, efter det 20. år 5.8 % af de akutte mod 9.9 % af de kroniske. Forskellen skyldes, at Christiansens „friske“ materiale mangler den sidste halvdel af levnedsløbene, hvorfor navnlig de intermitterendes store domsintervaller forskubber tallene betydeligt.

8. Interneringstid.

Tabel 19.

Re- og intermitterende efter *interneringstid*.

Interneringstid	-5	6-11	1	2	3	4	5-6	7-9	10-14	15-	Ialt
	mdr.	mdr.	år	år	år	år	år	år	år	år	%
	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%
Remitterende	12,1	9,4	18,8	14,4	10,3	9,4	8,1	7,6	5,4	4,5	100,0
Intermitterende	40,9	14,7	24,6	8,2	3,3	1,6	6,7	—	—	—	100,0

Gennemsnit: remitterende 4,0, intermitterende 1,3.

De remitterende har gennemsnitlig været interneret i 4 år, de intermitterende kun i 1.3 år. Da de høje cifre vejer uforholdsmæssig til, er gennemsnitsværdierne her en endnu dårligere målestok end ellers. Fordelingen viser imidlertid, at 55.6 % af de intermitterende men kun 21.5 % af de remitterende har været interneret i mindre end 1 år, mens 50.7 % af de remitterende mod 19.8 % af de intermitterende har været interneret i 2 år eller længere.

9. Konklusion.

En del af de anførte resultater følger til en vis grad af begreberne, hvad der imidlertid tyder på, at de omtalte skøn har været forsvarlige. Ingen af de øvrige resultater overrasker og svarer ganske til, hvad Christiansen fandt. Undersøgelsen bekræfter dermed betydningen af at udskille en bestemt type levnedsløb med lettere kriminalitet, de intermitterende, en omstændighed, der må tages i betragtning som inddelingsgrundlag for kriminalsociologiske og -biologiske undersøgelser, ligesom man må gøre sig klart, at et vist antal forstraffe ikke i sig selv er tilstrækkeligt til at klassificere en lovovertræder som vaneforbryder, men at denne diagnose også beror på straffens tidsmæssige intervaller og fordeling i levnedsløbet.

AFSNIT IV.

Tidlig- og senkriminelle.

1. Begreb.

Interessen for alderen ved kriminalitetens begyndelse er lige så gammel som den moderne kriminologi selv. Som inddelingsgrundlag for typer af lovovertrædere er den dog først benyttet af Stumpfl i „Ursprünge des Verbrechens“, Leipzig 1946, p. 147 ff., der sondrer mellem Frühkriminelle, hvis kriminalitet begynder før det 25. år, og Spätkriminelle, hvis kriminalitet begynder efter dette år. Ifølge Exner, anf. værk p. 239 f. sondrer de fleste tyske undersøgelser mellem kriminalitet begyndt før det fyldte 22. år, og kriminalitet, der først er begyndt efter det 30. år. Dette materiale er inddelt i grupperne: —16 år, 17—19 år, 20—24 år og 25 år og derover. Fordelingen svarer ret nøje til fordelingen hos Wends 384 vedvarende recidivister, der alle er dømt mindst tre gange, jfr. Wend, Untersuchungen an Straflisten vielfach rückfälliger Verbrecher, Kriminalistische Abhandlungen XXIII, Leipzig 1936 p. 47:

	Alder	Wend %	Materialet %
GR. 1:	—16	33.2	31.3
GR. 2:	17—19	35.2	39.6
GR. 3:	20—24	24.1	23.2
GR. 4:	25—	7.5	5.9
	Ialt	100.0	100.0
	Absolut antal	384	284

2. Antal domme.

Tabel 20.

Tidlig- og senkriminelle fordelt efter antal domme.

Alder ved første dom:	Antal domme				Ialt %	Abs. antal	Gen- nem- snit
	4-5 %	6-7 %	8-11 %	12- %			
—16	14,6	18,0	25,8	41,6	100,0	89	10,8
17—19	30,4	22,3	25,0	22,3	100,0	112	9,2
20—24	39,4	30,3	18,2	12,1	100,0	66	7,2
25—	47,1	23,5	23,5	5,9	100,0	17	6,6

Gruppe 1 har et udtalt maksimum i gruppen med 12 domme eller flere, mens grupperne 2—4 har et stadig stigende maksimum i gruppen med 4—5 domme. Gennemsnittet falder fra 10.8 i gruppe 1 til 6.6 i gruppe 4.

3. Typesanktion.

Tabel 21.

Tidlig- og senkriminelle fordelt efter typesanktion.

Alder ved før- ste dom:	B	L	Sf	Kf ₁	Kf ₂	P _s	Ialt %	Abs. ant.
	%	%	%	%	%	%		
—16	3,4	10,1	32,6	2,3	33,6	18,0	100,0	89
17—19	17,0	—	47,2	9,8	20,6	5,4	100,0	112
20—24	10,6	—	54,6	12,1	22,7	—	100,0	66
25—	—	—	88,2	—	5,9	5,9	100,0	17

Den simple frihedsstraf stiger successivt fra 32.6 % i gruppe 1 til 88.2 % i gruppe 4, ganske som Kf₁ stiger fra 2.3 % i gruppe 1 til 12.1 % i gruppe 3. Omvendt falder Kf₂ fra 33.6 % i gruppe 1 til 5.9 % i gruppe 4.

4. *Kriminalitetens art.*

Tabel 22.

Tidlig- og senkriminelle fordelt efter *kriminalitetens art.*

Alder ved første dom:	t %	T %	ø %	v %	sex %	sm %	a %	Ialt %	Abs. antal
—16	47,3	29,2	4,5	10,1	1,1	6,7	1,1	100,0	89
17—19	40,1	18,0	7,2	23,2	1,8	8,0	0,9	100,0	112
20—24	41,0	19,7	10,6	19,7	1,5	4,5	3,0	100,0	66
25—	58,7	5,9	11,8	11,8	5,9	5,9	—	100,0	17

Svarende til resultaterne under 3 falder hyppigheden af grove tyve fra 29.2 % i gruppe 1 til 5.9 % i gruppe 4. De øvrige grupper viser ingen konstant linie. Fordelingen af voldsmænd kræver næppe nærmere forklaring.

5. *Kriminel tid.*

Tabel 23.

Tidlig- og senkriminelle fordelt efter *gennemsnitlig alder ved sidste dom samt efter gennemsnitlig kriminel tid.*

Alder ved første dom:	Gennemsnitlig alder v. første dom	Gennemsnitlig alder v. sidste dom	Gennemsnitlig kriminel tid	Absolut antal
—16	14,2	36,0	21,8	89
17—19	17,9	36,9	19,0	112
20—24	21,7	39,9	18,0	66
25—	27,9	42,4	14,3	17

Tabel 23 er tidligere omtalt i afsnit II 6. Den viser, at den kriminelle tid falder fra 21.8 år i gruppe 1 til 14.3 år i gruppe 4, et fald, der som omtalt kun er halvt så stort som det, man ville vente. Gruppe 4 er kun på 17 probander, hvorfor tilfældigheder ikke kan udelukkes. Som tabellerne viser, fortsætter den imidlertid i de fleste tilfælde linien fra gruppe 1—3.

6. *Re- og intermitterende.*

Tabel 24.

Tidlig- og senkriminelle fordelt efter *re- og intermitterende.*

Alder ved første dom:	Remitterende %	Intermitterende %	Ialt %	Absolut antal
—16	89,9	10,1	100,0	89
17—19	79,5	20,5	100,0	112
20—24	68,2	31,8	100,0	66
25—	52,9	47,1	100,0	17

Antallet af remitterende falder fra 89.9 % i gruppe 1 til 52.9 % i gruppe 4, mens antallet af intermitterende omvendt stiger fra 10.1 % til 47.1 %, altså næsten til det femdobbelte. Resultatet har forbindelse med antallet af domme i de respektive typer og grupper, jfr. tabellerne 13 og 20.

7. Konklusion.

Resultaterne bekræfter ganske, hvad man i forvejen vidste om betydningen af tidlig og sent påbegyndt kriminalitet. Det første giver i alle henseender en betydelig ringere prognose end det sidste.

AFSNIT V.

Recidivister, forbryderbegyndere og eengangsstraffede.

Det har måske undret, at materialet ikke har været inddelt i recidivister og forbryderbegyndere, i probander, der havde været straffet før 1906 og sådanne, som ikke havde været straffet tidligere. Sondringen har imidlertid været forsøgt, men uden positivt resultat. Årsagen hertil er den simple, at den afgørende forskel ikke ligger mellem tidligere straffede og begyndere, men mellem eengangs- og fleregangsstraffede. Tager man en tilfældig „årgang“ af lovovertrædere, vil en stor del af de førstegangsstraffede senere recidivere. Af denne undersøgelses 758 probander var 234 begyndere i 1906, men af disse recidiverede senere 63.7 %. Af samtlige 758 er således kun 85 eller 11.2 % eengangsstraffede, en gruppe, der kunne påregne den største interesse i en almindelig recidivstatistik, men som ikke giver meget stof til en undersøgelse af levnedsløb, hvor et flertal af de undersøgte forhold forudsætter i hvert fald to straffe, jfr. bemærkningerne i afsnit I 6.

I afsnit II 2 in fine gives oplysninger om kriminalitetens art hos disse 85 eengangsdømte. Fordelingen af sanktioner er følgende: Fs — 29.4 %, Sf — 54.1 %, KF₁ — 7.1 % og KF₂ — 9.4 %, hvorved erindres, at personer, der kun er straffet med bøde i 1906, falder udenfor materialet. Selvom en optælling af sanktionerne ved første dom hos recidivisterne ikke er foretaget, er det skønsvist hævet over al tvivl, at procenten af betingede domme og tiltalefracald m. v. hos de sidstnævnte ikke tåler sammenligning med den her fundne procent. Gennemsnitsalderen ved første dom for disse 85 var 24.4 år, for ikke-betlerne alene 22.4, altså højere end hos hele materialet, se tabel 6. Iøvrigt viste en opdeling efter kriminalitetens art følgende karakteristiske aldersfordeling ved samme tidspunkt, idet gennemsnitsalderen var 21.2 år hos 14 grove tyve, 21.8 hos 38 simple tyve, 26.7 hos probander med økonomisk betingede forbrydelser iøvrigt, 27.1 hos 9 volds-

mænd, 29.8 hos 5 seksualforbrydere og 35.6 hos 7 betlere. Een røver var 22 og to i gruppen „anden kriminalitet“ henholdsvis 19 og 25.

Tabel 25.

Recidivfrekvens hos tidligere straffede og begyndere 1906.

	Betlere		Ikke-betlere		Ialt	
	Abs. antal	Heraf sen. recidiveret %	Abs. antal	Heraf sen. recidiveret %	Abs. antal	Heraf sen. recidiveret %
Forbryderbegyndere 1906:	28	75,0	206	62,1	234	63,7
Remitterende	239	90,8	168	83,3	407	87,7
Intermitterende	19	84,2	37	72,9	56	76,8
Probander m. 3 straf.	7	28,6	18	38,9	25	36,0
„ 2 „	8	—	28	—	36	—
Tidligere straffede ialt:	273	90,1	251	67,4	524	80,3

Tabel 25 viser recidivfrekvensen hos undersøgelsens forskellige grupper. Procenterne er høje, men må ses i lys af efterundersøgelserperiodens længde, 45 år, idet det f. eks. er anset som recidiv, hvis en proband efter at være straffet første gang i 1906 først recidiverer igen f. eks. i 1943 med bare en bødedom for beruselse el. lign. Dette må også være forklaringen på den ringe forskel mellem forbryderbegyndere og de tidligere straffede, idet et mere kvalificeret recidivbegreb med f. eks. en kortere tidsperiode og krav om frihedsstraf sikkert ville give en væsentlig lavere procent hos begynderne. Iøvrigt bemærker man, at sondringen mellem re- og intermitterende også giver sig udslag her, navnlig hos ikke-betlerne.

AFSNIT VI.

Afslutning.

Når undersøgelsen slutter af her, er det til en vis grad tilfældigt, kun begrundet i tids- og arbejdsmæssige årsager. Mulighederne for kombination af de fundne oplysninger er langt fra udtømte. Navnlig kunne det være interessant at benytte de opnåede resultater som grundlag for en egentlig recidivstatistik.

Dog er det forfatterens indtryk, at de fremlagte resultater danner et afrundet hele, for så vidt som de har været koncentreret om faktorer, der er specifikke for levnedsløbene, taget som helhed.

De opnåede resultater er vurderet hver for sig i forbindelse med deres behandling i det pågældende afsnit. Som helhed er det forfatterens indtryk, at afsnit III giver en fyldestgørende dokumentation for værdien af sondringen mellem re- og intermitterende levnedsløb, ligesom afsnit IV påny bekræfter den forlængst fastslåede sondring mellem tidlig- og senkriminelle.

Arbejdet med materialet har givet et interessant udsyn over dansk kriminalpolitik siden 1865, d. v. s. hele Straffelov 1866's periode samt de første tyve år af Straffelov 1930. Set med unge og nye øjne er der adskilligt i Sfl. 1930, der forekommer unødigt antikveret og irrationelt. Man skal imidlertid ikke have gennemgået mange levnedsløb fra Sfl. 1866's periode, førend man får den største respekt og dybere forståelse af de betydelige resultater, der blev opnået med Sfl. 1930.

Navnlig betlernes levnedsløb har ikke kunnet undgå at gøre indtryk, med den ensporede, næsten monomane anvendelse af tvangsarbejde. Levnedsløb med mere end 30 domme til tvangsarbejde er ikke ualmindelige. Et enkelt eksempel synes særlig illustrerende. En proband får i 1899 som syttenårig sin første dom for simpelt tyveri, ulovlig omgang med hittegods og betleri. Sanktion: pryglestraf. Nøjagtig eet år senere følger første recidiv, dennegang foruden betleri også groft tyveri og hæleri. Sanktion: forbedringshus. Til 1908 følger nu ialt ni domme for tyverier og betlerier, der bl. a. fører ham fem gange i forbedringshus. Efter 1908 bliver han — bortset fra et par tyverier — ren betler, idet han indtil 1933 straffes 20 gange for betlerier, hver gang med tvangsarbejde. — Eksemplet er ikke enestående, een er dømt 60 gange for betleri, een 62 gange, en enkelt endog 72, hvoraf 30 gange med 90 dages tvangsarbejde. — Første dom under Sfl. 30 fører den først omtalte proband i arbejdshuset, hvor han den 3.9.1935 erkendes som åndssvag (!) og overføres til åndssvageforsorg i Rødbyhavn åndssvageanstalt. Eksemplet illustrerer forskellen mellem den kriminalpolitik, der lægger hovedvægten på gerningen, og den, der ser gerningsmanden selv som sin hovedopgave, samt hvad en fejlagtig og mangelfuld kriminalpolitik koster samfundet og den enkelte borger. Selvom det må erkendes, at en effektiv sinkeforsorg endnu mangler i dansk kriminalforsorg, kan et sådant levnedsløb vanskelig tænkes idag, se Hjalmar Helweg, Den retslige psykiatri i kort omrids, Kbh. 1949 p. 118, hvor tidlig indgriben overfor åndssvage lovovertrædere menes at give en relativt god prognose.

Jan Kaarsen.

LITTERATUR.

- Carl Aude Hansen*: Fra fængsel til frihed, Kriminalforsorg i Danmark, Kbh. 1952.
- Cyril Burt*: The Young Delinquent, London 1948.
- Karl O. Christiansen*: Kriminelle levnedsløb, NTFS 1942 og 1943.
- og *Georg K. Stürup*: 335 statsfængselsfanger, Kbh. 1946, utrykt.
- : Mandlige landssvigere i Danmark under besættelsen, Kbh. 1950.
- Franz Exner*: Kriminologie, Berlin 1949.
- Sheldon and Eleanor Glueck*: One Thousand Juvenile Delinquents, London 1934.
- : Juvenile Delinquents grown up, New York 1940.
- : After-Conduct of Discharged Offenders, London 1945.
- C. Goos*: Den danske Strafferets specielle Del, Kbh. 1895.
- Hjalmar Helweg*: Den retslige psykiatri i kort omrids, Kbh. 1949.
- Stephan Hurwitz*: Den danske strafferetspleje, Kbh. 1949.
- : Kriminologi, Kbh. 1951.
- : Den danske kriminalret, almindelig del, Kbh. 1952.
- Oluf H. Krabbe*: Borgerlig Straffelov, Kbh. 1947.
- Louis le Maire*: Legal Kastration i strafferetlig Belysning, Kbh. 1946.
- Eyvind Olrik*: Almindelig borgerlig Straffelov af 10. febr. 1866. Med henvisninger og domsoversigter, Kbh. 1902.
- Statistisk Departement*: Statistisk Tabelværk, Femte Række, Litra B Nr. 6, Danmarks civile og kriminelle Retspleje i Aarene 1906—10, Kbh. 1913.
- Edwin H. Sutherland*: Principles of Criminology, New York 1939.
- Carl Torp*: Den danske Strafferets almindelige Del, Kbh. 1905.
- Udkast til Straffelov for Kongeriget Danmark, Kbh. 1864.
- Johannes Wend*: Untersuchungen an Straflisten vielfach rückfälliger Verbrecher, Kriminalistische Abhandlungen XXIII, Leipzig 1936.